

Onderzoeksopzet 213a-onderzoek overhead

Aanleiding van het onderzoek

Conform artikel 213a van de Gemeentewet voert het college van de gemeente Haarlem periodiek onderzoeken uit naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde bestuur. Het uitgangspunt van dit type onderzoek is leren en verbeteren. Eén van de twee onderzoeken die in dit kader opgenomen zijn in de Programmabegroting 2021-2025 (blz. 47) is een 213a-onderzoek naar de overhead van de gemeente.

Haarlem neemt deel aan de benchmark voor overhead vensters voor bedrijfsvoering. Bij deze benchmark kunnen we ons vergelijken met referentiegemeenten en met andere 120 deelnemende publieke organisaties. De benchmark is kwantitatief, dat wil zeggen dat informatie zich beperkt tot vergelijking in aantallen. Het is mogelijk om een andere aanvullende benchmark op overhead uit te voeren. Voor de hand liggend is om een verdiepende benchmark uit te voeren op de aandachtspunten die naar voren komen uit de benchmark vensters voor bedrijfsvoering. De uitkomst van de benchmark kan het leervermogen van de organisatie vergroten en de sturingsmogelijkheden op de overhead in beeld brengen. Verder kan de benchmark verdiepende informatie opleveren als vervolg op de aanbevelingen uit het onderzoek van de Duisenberg Light methode bij de jaarstukken 2019.

Onderzoeksvragen

De centrale vraag van dit 213a onderzoek is:

- Hoe verhoudt de overhead van Haarlem zich ten opzichte van benchmark (referentie gemeenten) en welke leerpunten zien we op basis van de verdiepende analyse bij andere gemeenten?

Onderliggende vragen hierbij zijn:

- Hoe verhoudt de personele ontwikkeling (fte) van de Haarlemse overhead zich tot de andere (referentie)gemeenten?
- Welke afdelingen binnen de overhead vallen op in de vergelijking met (referentie)gemeenten (kijkend naar formatieve inzet)? Hoe verhouden wij ons ten opzichte van deze gemeenten, rekening houdend met de ambities/doelstellingen/positionering/relatie dienstverleningsniveau/prioriteiten bij ons en de andere gemeenten?
- Hoe verhoudt de financiële ontwikkeling van de overhead van Haarlem zich ten opzichte van benchmark (referentie gemeenten) en welke leerpunten zien we op basis van de verdiepende analyse bij andere gemeenten?

Onderzoeksmethoden

Ter beantwoording van de onderzoeksvragen wordt gebruik gemaakt van de volgende onderzoeksmethoden:

- Documentenstudie (m.n. relevante P&C-documenten van de gemeente Haarlem en de geselecteerde gemeentes);
- Analyse van kwantitatieve gegevens vanuit Vensters voor Bedrijfsvoering en IV3-data Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie;
- Interviews met sleutelpersonen uit de geselecteerde gemeentes.

Als basis voor de verdiepende benchmark dienen de gegevens vanuit Vensters voor bedrijfsvoering alsmede openbare, financiële informatie over het taakveld overhead.

De vraag is waar Haarlem zich mee wil vergelijken. Er doen 77 organisaties (niet alleen gemeenten) mee aan Vensters voor Bedrijfsvoering. Er zijn bij vergelijken meerdere criteria denkbaar (omvang, sociale of fysieke structuur, percentage uitbesteding enz.). Op basis van deze criteria wordt gekozen om Haarlem te vergelijken met een bepaalde referentiegroep. Vervolgens zullen met een viertal gemeentes uit de referentiegroep verdiepende interviews gehouden worden.

Beoogd resultaat van het onderzoek

De eindrapportage van het onderzoek bevat conclusies over hoe de overhead van Haarlem zich ten opzichte van de benchmark (referentie gemeenten) verhoudt. Daarnaast komen in de eindrapportage de successen, eventuele verbeterpunten en indien relevant ook aanbevelingen aan bod die naar voren zijn gekomen uit de analyse en de verdiepende interviews. Bij de eindrapportage wordt een beknopte managementsamenvatting opgesteld waarin de conclusies voor de hoofdvraag en deelvragen opgenomen zijn.

Planning en organisatie van het onderzoek

Het onderzoek start in september 2021. De meeste interviews worden gehouden in oktober en november, verslaglegging vindt naar verwachting plaats vanaf december 2021 tot en met maart 2022.

Ambtelijk opdrachtgever van het onderzoek is Martin Jonker van de afdeling Concerncontrol. Bekostiging van het onderzoek vindt plaats uit het hiervoor beschikbare 213a-onderzoeksbudget.